

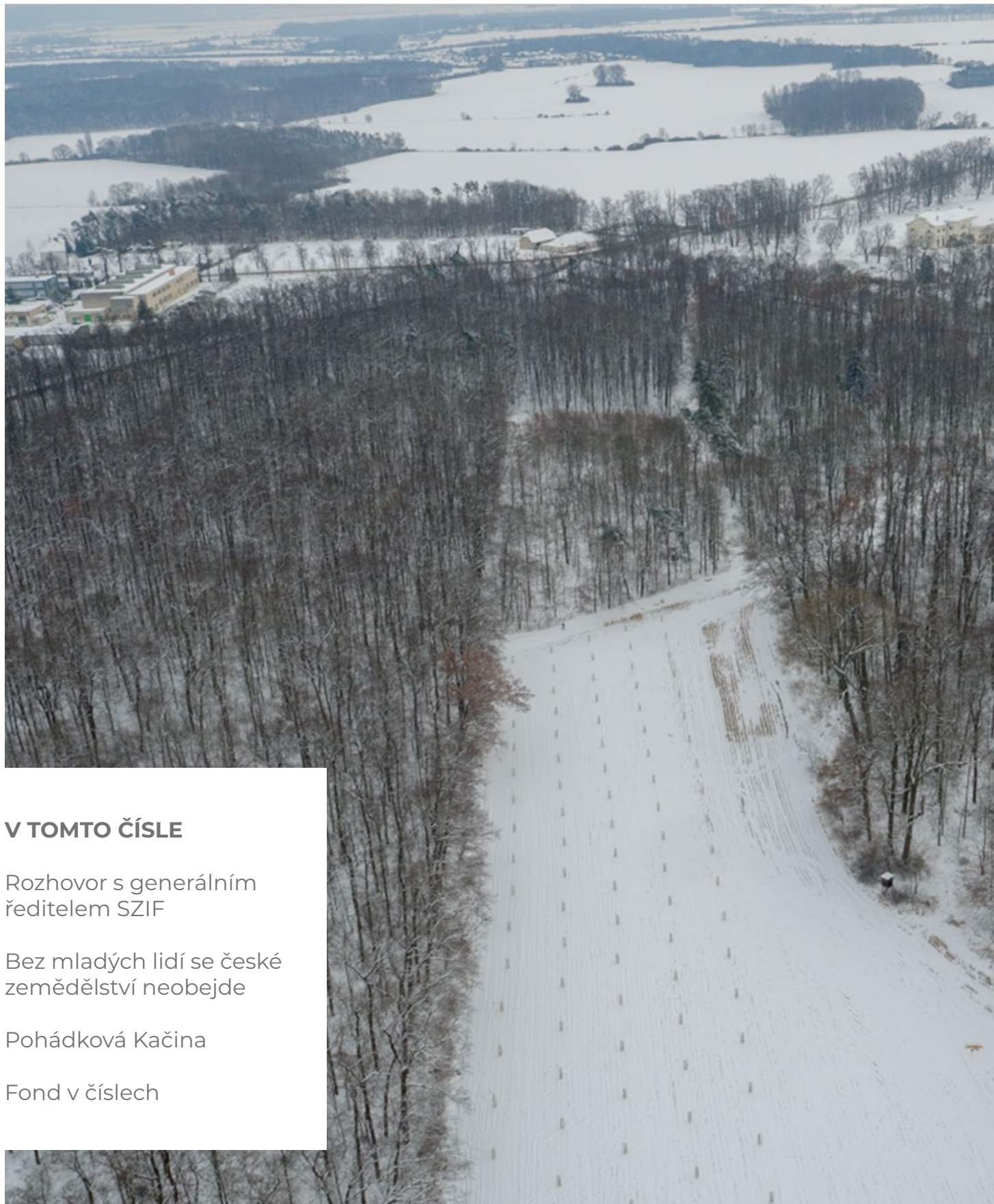
01

leden / únor 2021

NEWSLETTER SZIF

Oficiální newsletter

Státního zemědělského intervenčního fondu

V TOMTO ČÍSLE

Rozhovor s generálním
ředitelem SZIF

Bez mladých lidí se české
zemědělství neobejde

Pohádková Kačina

Fond v číslech

OBSAH

leden / únor 2021

**ROZHOVOR S GENERÁLNÍM
ŘEDITELEM SZIF - 3**

**BEZ MLADÝCH LIDÍ SE ČESKÉ
ZEMĚDĚLSTVÍ NEOBEJDE - 6**

POHÁDKOVÁ KAČINA - 9

FOND V ČÍSLECH - 13

Milí čtenáři!

Máte před sebou první letošní dvojčíslo Newsletteru SZIF, připravil ho pro vás nový redakční tým Oddělení tiskového. Doufáme, že změna nebude jen vizuální, ale že témata budou lépe reflektovat aktuální dění ve Fondu. V lednu jsme mimo jiné vydávali rozhodnutí na Platbu pro mladé zemědělce v rámci Jednotné žádosti. Tématu generační obnovy v českém zemědělství se důkladněji věnuje jeden z textů.

Už dvacet let pracuje v agrárním sektoru ředitel Státního zemědělského intervenčního fondu Martin Šebestyán. Jak vnímá uplynulý rok ve Fondu, se dozvíte z rozhovoru, který nám poskytl.

Nová rubrika Fond v číslech vám dá přehled o tom, na čem všem pracovali lidé ze SZIFu od začátku roku. A na závěr vás vezmeme na výlet. Projdeme si zimní okruh na zámku Kačina, kde sídlí jedna z poboček Národního zemědělského muzea - Muzeum českého venkova. Schválně, věděli byste alespoň název jednoho českého filmu, který se tu natáčel? Odpověď na tento malý filmový kvíz a nejen na něj najdete v našem novém Newsletteru.

Příjemné čtení.

Kolektiv autorů

NEWSLETTER SZIF

Vydává: Státní zemědělský intervenční fond
Periodicita: dvoutříměsíčník
Datum vydání: únor 2021

REDAKČNÍ RADA: kolektiv Oddělení tiskového, SZIF
GRAFIKA A SAZBA: Lucie Vostalová
FOTO NA TITULNÍ STRANĚ: Radek Čermák

www.szif.cz
infolinka: +420 222 871 871 / info@szif.cz

 / statnizemedelskyintervencnifond

 / SZIF_CZ

 / szif-cz

 / szif_cz

Foto: Archiv SZIF

M. ŠEBESTYÁN: DOBRÁ KOMUNIKACE A NEODSOUVÁNÍ VĚCÍ NA POSLEDNÍ CHVÍLI JSOU ZÁKLADEM ÚSPĚCHU

text: Eva Rajlichová

Už dvacet let působí v agrárním sektoru generální ředitel Státního zemědělského intervenčního fondu Martin Šebestyán. Za tu dobu se mnohé změnilo, ale rok 2020 byl naprostou výjimkou. Samozřejmě v souvislosti s pandemií onemocnění COVID-19. Jak tato situace ovlivnila chod Fondu? Právě na to jsme se zeptali Martina Šebestyána.

Jak probíhalo vyplácení dotací v loňském roce a jak celý systém ovlivnila pandemie koronaviru?

Lhůta pro podávání Jednotné žádosti byla v roce 2020 vzhledem k pandemii COVID-19 prodloužena do 15. června. Pro zájemce, kteří nestihli podat žádost v řádném termínu, byla ještě možnost podat žádost do 10. července, ale už se sankcí 1% za každý pracovní den.

I přes komplikace si o tuto nejrozšířenější zemědělskou dotaci loni požádalo přes 30 tisíc zemědělců, 99,7% žádostí šlo přes Portál farmáře (PF).

Ing. Martin Šebestyán MBA

Po studiích na pardubickém gymnázium, absolvoval Českou zemědělskou univerzitu v Praze, obor Provoz a ekonomika. Působil v bankovním sektoru a také na Ministerstvu zemědělství. Ve Státním zemědělském intervenčním fondu pracuje od roku 2004, od roku 2014 jako generální ředitel.

Fond také přijal mimořádná opatření k urychlení administrace. V průběhu roku 2020 se avizovalo, že dojde ke stanovení Finanční disciplíny Evropskou Komisí až na konci listopadu. SZIF proto zajistil výplatu záloh formou samostatného zálohového rozhodnutí, to třeba v minulých letech nevydával.

Rok 2020 byl prvním rokem, kdy SZIF administroval i Národní dotace. Jak to zvládl?

Příjem žádostí o dotaci a dokladů prokazujících nárok na ni probíhal pro žadatele prvním rokem výhradně elektronicky. Fond nezaznamenal žádné vážnější stížnosti ani problémy s podáním, možná řádově jednotky u Dotačního programu (DP) 19. Žádost zvládli podat i starší žadatelé a chovatelé.

Ve srovnání s rokem 2019 se u některých DP prodloužilo dotační období a žadatelé tak můžou prokazovat náklady za delší časové období. SZIF se také na rozdíl od roku 2019 při administraci řídil Správním řádem. To někdy může znamenat delší lhůty při administraci nebo třeba v případě vydání rozhodnutí určitý odklad při převodu finančních prostředků.

COVID-19 samozřejmě „zasáhl“ i oblast Národních dotací (ND). Zpřesnily se podmínky u řady programů, např. úhrada vynaložených nákladů za akce, semináře, které se nemohly realizovat, zavedla se možnost proplácení on-line aktivit a tak dále.

SZIF administroval ND od příjmu po výplatu prvním rokem a věříme, že v následujícím roce budou žadatelé zkušenější a průběh administrace bude hladší.

Obecně bych doporučil žadatelům nenechávat podání žádostí a dokladů na poslední dny příjmu. A také aby se průběžně seznamovali s příručkami a návody, které mají k dispozici. My se samozřej-

mě budeme snažit i letos proškolit zájemce jak ohledně podání žádostí, tak i dokladů.

Vláda na sklonku roku 2020 schválila rozpočet SZIF. Bude dostatečný?

Rozpočet SZIF na letošní rok je 40,4 miliardy korun, to znamená o 1,8 miliardy korun méně než loni. Chybějící částku u Společné zemědělské politiky (SZP) předpokládáme doplnit během roku především zapojením prostředků z nespotřebovaných výdajů z předchozích let. Ty nám byly v minulých letech v rozpočtu schváleny, ale my jsme je nežádali. To znamená, že nejsou ve formě zůstatku na našich bankovních účtech, ale jsou účelově jednoznačně určeny. Celková výše výplat zemědělcům by tak neměla být v žádném případě ohrožena.

S jakými problémy z pohledu SZIF se zemědělci loni potýkali ve svých žádostech?

Jak už jsem zmínil, loni se kvůli situaci s pandemií onemocnění COVID-19 příjem Jednotné žádosti posunul až na půlku června. To na druhou stranu žadatelům umožnilo se dostatečně věnovat řešení sporů/problémů u půdních bloků v evidenci půdy LPIS a přípravě Jednotné žádosti.

Pandemie také ukázala také potenciál samostatného podávání Jednotných žádostí přes Portál farmáře bez asistence pracovníků OPŽL. Pro srovnání každý rok si o JŽ žádá přes třicet tisíc žadatelů. V předchozích letech využívalo možnost přímého podání přes PF jen asi pět a půl tisíce z nich. Loni to byl už více než dvojnásobek - skoro 13 tisíc žadatelů.

Musím také zmínit, že si uvědomujeme, jak je pro naše žadatele náročný třeba požadavek na provedení prostorových zákresů deklarovaných ploch s ohledem na deklaraci plodin u opatření na Greening. Tato povinnost ale vychází z nařízení Evropské

komise a je třeba, aby si na ni zvykli. Největší problém zatím obecně působí zakreslování malých ploch u zeleninových plodin. Někteří žadatelé také stále zapomínají na podávání příloh k jednotlivým dotačním opatřením v rámci JŽ. Tím se bohužel vystavují sankcím.

Jak loni dopadaly kontroly? Přípravují se v této oblasti nějaké změny?

Pokud bych to měl jednoduše shrnout - loni bylo kontrol méně, ale jejich provedení trvalo déle. Opět kvůli pandemii COVID-19, se na jaře 2020 provádění kontrol na dva měsíce úplně zastavilo. Znovu se rozběhlo už v režimu hygienických kontrol a dálkové komunikace se žadatelem.

Výrazný dopad na kontroly měla ale i změna evropských předpisů. Umožnila snížit minimální míru kontroly, případně kontroly na místě neprovádět vůbec. U dotací v rámci Jednotné žádosti evropské pravidlo říká, že nesmí být zahájeny platby před dokončením kontrol na místě. I přes komplikovanou situaci se povedlo kontroly dokončit, a dotace se vyplatily v obvyklých termínech, tj. žadatelé dostávají finanční prostředky jako v normálních letech.

Co se týče kontrol, letos nechystáme žádné zásadní změny. Souhrnně mohu ještě doplnit, že zhruba do poloviny prosince 2020 naši kontroloři provedli něco málo přes osm tisíc kontrol (KNM IACS, SOT, PRV), v roce 2019 jich bylo zhruba o tisíc více, tzn. 9 053.

Nejčastější chybou byla, podobně jako v minulých letech, špatně deklarovaná způsobit plocha. Dále neprovedení seče či pastvy v předepsaném termínu, případně neposečení nedopasků nebo neodklizení posečené biomasy. Na orné půdě dochází nejčastěji k deklaraci jiné plodiny, než se tam ve skutečnosti pěstuje.

Mohl byste shrnout největší změny v jednotlivých dotačních

titulech? Přibudou nějaké a také jak to vypadá s notifikací Q CZ pro brambory?

Už před koncem roku jsme obdrželi informaci, že dotační program označovaný jako 19.C., tedy Podpora na účast producentů a zpracovatelů konzumních brambor v režimu jakosti Q CZ, byl notifikován. Příjem žádostí by měl být podle ministerstva zemědělství v dubnu 2021.

Zásady 2021 jsme uveřejnili v listopadu 2020, platí samozřejmě od 1. ledna letošního roku. Vyjma výše zmíněného připravovaného programu „Q CZ brambor“, budou v roce 2021 nově přijímány i žádosti na DP 19.B. týkající se podpory na účast producentů a zpracovatelů drůbeže a drůbežích produktů v režimu Q CZ.

Dále došlo ke změnám u DP 8.F., pro sledované období již žadatelé nemohou žádat na podprogramy 8.F.a. Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasnic a 8.F.b. Podpora vybra-

ných činností zaměřených na ozdravování chovů prasat. Nově budou moci žádat na dotační podprogram 8.F.d. Podpora opatření zaměřených proti šíření nákaz prasat zvýšením biologické bezpečnosti, kde se bude moci uplatňovat v rámci některých úkonů i svépomoc ze strany žadatele a budou vyplácena zálohová rozhodnutí.

V rámci podprogramu 8.F.c. Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravování chovů drůbeže zvýšením biologické bezpečnosti, se ve sledovaném období 2021 zvedla maximální výše dotace poskytnuté na m2 haly v rámci všech kategorií drůbeže. Nově je stanovena maximální výše dotace na m2 haly u kategorie drůbeže A do 70 Kč/m2, kategorie drůbeže B do 90 Kč/m2, kategorie drůbeže C do 150 Kč/m2.

A v neposlední řadě do Zásad přibyl ještě DP 17.B. na Podporu obnovy rybího společenstva po havárii v čistotě vody (Bečva).

Jak podle Vás zvládali zcela netypické podmínky v loňském roce pracovníci SZIFu?

Podle mého soudu se ukázala především naprostá profesionalita našich lidí. A to jak v terénu, tak na pobočkách. Mnoho z nich muselo pracovat doma, na home office, a zvládli to na jedničku. Nemám moc možností se s každým zaměstnancem jednotlivě potkat, ale rád bych jim alespoň touto cestou ještě jednou za odvedenou práci poděkoval. ■

Foto: Archiv SZIF

Foto: Archiv Jakuba Erlera

BEZ MLADÝCH LIDÍ SE ČESKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ NEOBEJDE

text: Eva Rajlichová, Marcela Synková, Jaroslav Novotný

Upřednostnit těžkou dřinu v terénu, starost o hospodářská zvířata před pohodlím teplé kanceláře zní pro někoho jako bláznovství. I když české zemědělství dlouhodobě bojuje s odlivem zejména mladých lidí, stále se ještě najdou tací, kteří v tomto oboru najdou smysl života. Státní zemědělský intervenční fond se snaží začínající zemědělce podpořit také dotacemi.

Martin Cvrk se do podnikání v agrárním sektoru pustil v pouhých 22 letech. Velkou inspirací mu byli prarodiče, kteří vlastnili malé hospodářství. I on využil podpor z Programu rozvoje venkova. Za nejnáročnější považuje projekt Začínající zemědělec. Je podle něj nejobsáhlejší a samozřejmě pro příjemce představuje velký závazek. Pan Cvrk, který podniká v Telci na Lounsku, ale dodává, že pokud člověk opravdu chce, dá se vše zvládnout. Díky podpoře si mohl pořídit tolik potřebné vybavení: „První stroj, který jsme z Programu rozvoje venkova pořídili, byl tažný postřikovač. V tu dobu jsme sice vlastnili starý, který splňoval atestní zkoušky, ale neměl automaticky řízenou dávku, neměl vypínání podle GPS. Byl nepřesný a dochá-

zelo k přestřikům a tak i k poškození rostlin, protože dostávaly dvojitou dávku. To jsme chtěli zlepšit, i s ohledem na půdu a životní prostředí.“

Česko kopíruje Evropu

Za posledních 20 let se počet pracovníků v zemědělství snížil na třetinu. Názorně to ukazují čísla Českého statistického úřadu. Zatímco v roce 1993 pracovalo v zemědělství přes 358 tisíc lidí, v roce 2019 to bylo už jen 141 tisíc. Zdá se, že práce v zemědělském sektoru není tolik atraktivní. Nedostatečná generační obměna představuje pro Česko vážnou komplikaci. Málo mladých zemědělců znamená v konečném důsledku nejen ohrožení produkce tuzemských potravin, ale také

snížení konkurenceschopnosti agrárního sektoru díky malému využívání nových technologií a inovací.

Česko ovšem není výjimkou. Nedostatek mladých pracovníků v zemědělství trápí celou Evropu. Jen 11 % všech zemědělských podniků v Evropské unii řídí zemědělci mladší 40 let.

I v České republice zachraňují částečně situaci cizinci, kteří sem přicházejí za prací. Zaměstnávají je také zemědělské podniky – v roce 2019 jich tady pracovalo přes 17 %. Pro srovnání v roce 2010 to byla jen necelá čtyři procenta, uvádí poslední statistiky ČSÚ.

Naše hospodářství

Práce v zemědělském sektoru je především velmi náročná. Snad žádný jiný obor nemá tolik nepředvídatelných „nepřátel“. Jmenujme jen různé škůdce rostlin, nemoci hospodářských zvířat, v neposlední řadě se musí počítat i s výkyvy počasí. Jednou sucho, podruhé podvodně, jednou mrzne brzy nebo naopak vůbec – to všechno jsou pro zemědělce komplikace. O fyzických nárocích oboru – i přes vývoj technologií – ani nemluvě. Naději pro české zemědělství ale představují i lidé na první pohled z „nezemědělského prostředí“.

V Osicích nedaleko Hradce Králové se naplňuje jeden takový příběh. Jakub Erler tam vybudoval farmu Naše hospodářství zaměřenou na chov skotu. Přímo na místě, kde dříve hospodařili jeho předkové. On sám je rodilý „Pražák“, pracoval šest let jako manažer v korporátní oblasti. K životu na venkově měl ale vztah od dětství. Snad i proto se mu podařilo vybudovat takřka idylické místo, kde spolu žijí zvířata i lidé ve vzájemném respektu.

Příspěla k tomu i dotace z Programu rozvoje venkova získaná v roce 2018. Inspiraci pro své hospodaření nabíral také na zahraničních cestách: „*Jsem milovník hor, vždycky se mi líbilo v alpských vesničkách na farmách s vlastními obchůdky, kde se farmáři navzájem podporovali a zkracovali tak dodavatelské řetězce. Zároveň jsem měl vždy rád maso a takový vyzrálý hovězí steak ze zdravého zvířete bylo to, co jsem chtěl produkovat.*“

Jakuba Erlera a jeho tým samozřejmě obrovsky motivuje zpětná vazba od zákazníků. Možná to dobře funguje i proto, že se jednoduše drží postupů, kterým věří: „*Například sádlo. Je to sice velmi pracné, nicméně pro kvalitu škvarků klíčové. Vše se u nás krájí na „kostičky“, nic nemeleme. Stejně tak i vývar. Mamka mě ho*

naučila vařit i ve větším jako v domácím hrnci. A tak to má být.“

Příklady jako je Martin Cvrk nebo Jakub Erler bychom ve statistikách Programu rozvoje venkova našli více. Patří mezi úspěšné žadatele a podnikatele. I když jejich činnost je odlišná, přesto bychom mohli mluvit o společném jmenovateli. A tím je odvaha vybudovat něco, co má skutečnou hodnotu a význam i pro budoucí život v Česku. Právě na mladé generaci zemědělců nejvíc závisí to, jak bude česká krajina za pár desítek let vypadat. Jestli nám její současnou podobu nebudou připomínat jen fotografie nebo videa... ■

Foto: Archiv Jakuba Erlera

Foto: Archiv Jakuba Erlera

Foto: Archiv Martina Cvrka

Státní zemědělský intervenční fond na mladé zemědělce pamatuje několika dotačními tituly:

Operace **6.1.1. Zahájení činnosti mladých zemědělců**

Prostřednictvím této operace v rámci Programu rozvoje venkova 2014 - 2020 dochází k přímé podpoře vstupu mladých lidí do zemědělství a tak se napomáhá generační obměně venkova. Na realizaci podnikatelských zemědělských plánů v roce 2020 o dotaci zažádalo 212 subjektů. Z toho 201 žádostí bylo doporučeno a zbylých 11 žádostí bylo zařazeno do zásobníku projektů.

Operace **4.1.1. Investice do zemědělských podniků**

Cílem této operace je zlepšit konkurenceschopnost nebo zvýšit hospodářskou výkonnost zemědělského podniku, modernizovat nebo zlepšit jakost vyráběných produktů zemědělské prvovýroby. Benefitem mladých začínajících zemědělců je navýšení míry podpory o 5 %.

V operacích **6.4.1. Investice do nezemědělských činností** a **6.4.2 Podpora agroturistiky**

jsou mladí zemědělci bodově zvýhodněni v rámci preferenčních kritérií.

Mladí začínající zemědělci jsou také nepřímo podporováni i v rámci opatření Podpory místního rozvoje na základě iniciativy **LEADER**. Ve čl. 17.1.a) navýšením míry podpory o 10% a dále jednotlivé místní akční skupiny, které implementují metody LEADER v rámci svých územních strategií a následně i vypsanych dotačních titulů mohou bodově zvýhodnit mladé začínající zemědělce. V období 2014–2020 bylo žadateli využito navýšení míry podpory pro mladé zemědělce u 985 žádostí o dotaci.

Dalším typem podpory jsou **Platby pro mladé zemědělce** v rámci **Jednotné žádosti**, díky nim je možné získat finanční prostředky na počáteční dobu podnikání v zemědělství, a to sazbou na hektar půdy (maximálně ale na 90 hektarů). Této dotace využilo v roce 2020 necelé 4 tisíce žadatelů. V roce 2021 SZIF rozdělí mezi zemědělce do 40 let zhruba 168 milionů korun.

POHÁDKOVÁ KAČINA LÁKÁ NEJEN FILMAŘE, JE PŘEDEVŠÍM CENNÝM SVĚDECTVÍM O HOSPODAŘENÍ NAŠICH PŘEDKŮ

text: Eva Rajlichová

Jako z pohádky – to je asi první myšlenka, která vás napadne, když se blížíte k zámku Kačina. Bělostná empírová stavba je bezesporu půvabná a elegantní. Obklopuje ji ale neméně zajímavý areál, který si můžete projít během celého roku. Bez ohledu na počasí nebo aktuální epidemiickou situaci.

„My se neprezentujeme jako zámek, ale jako areál, kde se prolíná kompozice krajiny, park, zahrada, arboretum se samotnou stavbou,“ vysvětluje Pavel Douša, ředitel Muzea českého venkova, které spadá pod Národní zemědělské muzeum a najdete ho právě na zámku Kačina. Vybudiv ho Jan Rudolf Chotek jako své reprezentativní sídlo. S výstavbou zámeckých budov se začalo v roce 1806. Přilehlý anglický park se přitom podle návrhů vídeňského architekta a tehdejšího ředitele tamní botanické zahrady Nikolause Josepha von Jacquina zakládal už v roce 1789.

I teď v zimních měsících se snaží Kačina návštěvníkům nabízet

Kačina ve filmu

Zámek jste mohli vidět také v úspěšné pohádce **O vánoční hvězdě** režiséra Karla Janáka nebo ve snímku **Hvězda života** od Milana Cieslara. V hledáčku ale mají empírový zámek s malebným parkem i zahraniční filmaři – natáčel se tu třeba skvělý dánský film **Královská aféra**, čínský **The Great Detective**, také americká **Aféra s náhrdelníkem** a mnoho dalších. Platanový mostek – jeden z dochovaných architektonických prvků v parku si zahrál ve francouzském filmu **Návštěvníci**.

stále něco nového. Vzhledem k epidemické situaci jsou vnitřní prostory uzavřené. Park je ale oblíbeným rekreačním místem jak pro místní, tak i pro obyvatele nedaleké Kutné Hory. Pokud napadne sníh, lidé tam míří i na běžkách, oblíbené jsou i procházky se psy. Pro návštěvníky je navíc připraveno několik venkovních expozic.

„Jednu z nich tady vidíme, jsou to fotografie krajiny z fotosoutěže Czech Nature Photo,“ upozorňuje Pavel Douša na výstavu před kačinským skleníkem. „Máme tu ale také stezku zámeckým parkem, zhruba na deseti panelech se dozvíte různé zajímavosti o jednotlivých krajinářských prvcích, čím je park formován.“

Sídlo vzácných brouků

Kačina patří od roku 2001 mezi národní kulturní památky, je ale i součástí sítě Natura 2000, patří mezi evropsky významné lokality. Žijí tam totiž hned dva vzácní brouci. „U nás potkáte lesáka rumělkového a páchníka hnědého,“ popisuje Šárka Kopecká, která má na starosti správu parku. Podle jejích slov je náročná především péče o staré solitérní stromy.

Natura 2000

je soustava chráněných území, jejím cílem je zabezpečit ochranu těch druhů živočichů, rostlin a typů přírodních stanovišť, které jsou z evropského pohledu nejvzácnější, nejvíce ohrožené, vzácné či omezené svým výskytem jen na určité oblasti (endemické).

SZIF zajišťuje vyplacení kompenzační platby Natura 2000. Platba pomáhá s pokrytím dodatečných nákladů a ušlých příjmů v souvislosti s ochranou druhové rozmanitosti na travních porostech. V dotčených oblastech je proto především omezeno hnojení. O platbu v roce 2020 požádalo 743 žadatelů, a dostane se k nim víc než 27 milionů korun.

„Na ně je vázán zejména páchník hnědý, a my musíme logicky vyhovět požadavkům Natury, ale zároveň také nárokům Národního památkového ústavu.“

Tento střet dvou pohledů je ve starých zámeckých parcích častý. „Obtížně hledáme takové řešení, aby tady na návštěvníka nemohl spadnout starý strom, který je ale zároveň sídlem vzácného druhu brouka,“ doplňuje ředitel Pavel Douša. Návštěvníci si můžou své znalosti o broucích prohloubit třeba na naučné stezce Ze života hmyzu a dalším příjemným místem na Kačině je Učebna v lese. Jak název napovídá, slouží hlavně školákům. Dozví se tam, jak funguje les a park a můžou prozkoumat i oblíbené broukoviště. A pokud vás zajímá pěstování bylinek, můžete si prohlédnout i zámeckou bylinkovou zahradu.

Vinice i sad

Areál Kačina se ale pyšní i rozsáhlou vinicí. Původně se vinná réva pěstovala na Jacquinově pahorku (zakladatel parku a botanik Nikolaus Joseph von Jacquin - pozn. autora). Současný vinohrad je kousek vedle, stará se o něj soukromník, který ho má v nájmu. Na vinohradu sousedícím se zámeckým parkem pěstuje odrůdy Solaris, Jakubské, Phoenix, Regent nebo Rulandské modré. Originální lahev s vínem z kačinských vinic prý patří k oblíbeným suvenýrům z výletu na Kačinu.

Dvacetihektarový zámecký park postupně přechází do obory, která k areálu historicky patří. A na jejím okraji leží menší sad, založený v roce 2020 k edukačním účelům. V budoucnu by měl dokumentovat jak vypadaly sady v Česku dříve. Odborně jde o takzvaný extenzivní (jinak řečeno přírodě blízký) genofondový sad. „Když to zjednoduším, tak to jednou bude takový ten starý, malebný sad, který vám dá nejen ovoce, ale rádi v něm i posedíte,“ popisuje s nadšením správkyně parku Šárka Kopecká. Popisuje také, že dříve se sázely stromy dále od

Foto: Lucie Vostalová

sebe, kmeny byly vyšší.

Dnešní způsob je spíše opačný – nižší kmeny, stromky blízko u sebe, aby se sadaři dostali k úrodě snadněji a rychleji. V kačinském sadu mají hrušně, jabloně, třešně a švestky. „Všechno jsou to staré krajové odrůdy, získali jsme je ve spolupráci například s Českým svazem ochrany přírody nebo Výzkumným ústavem v Holovousech,“ dodává Šárka Kopecká. Stromky jsou pečlivě zabezpečené proti okusu, protože i na Kačině trápí tamní hospodáře hojně se vyskytující černá zvěř. Dalším problémem je kombinace písčitého podloží a nedostatku spodní vody. To se projevuje v usychání starých stromů. Nové se musí pečlivě hlídat, a přesto probíhá regenerace parku pomaleji než by si jeho správci přáli.

Současný ředitel Kačiny Pavel Douša hovoří o zakladateli zámku s respektem: „Jan Rudolf Chotek a později jeho nástupci tady měli několik vesnic, spravovali opravdu velké panství. S odstupem několika století se mi zdá zajímavé, jak se snažil krajinu komponovat, nezapomínal na výletní místa, výhledy, zbudoval umělou zříceninu. Povedlo se mu obsáhnout velký prostor a park se zámekem je jeho srdcem.“ ■

Foto: Lucie Vostalová

HAHA příkop

Z pohledu návštěvníka se zdá, že zámek stojí na volném prostranství. Ve skutečnosti ho obklopuje zhruba dvoumetrová zídka ukrytá v příkopu. Jde o unikátní příklad zahradní architektury, kterou bychom našli v zámeckých parcích v Anglii nebo Francii. Název se odvozuje od citoslovce údivu – Ha!, tedy reakce udiveného chodce nebo jezdce na koni, při setkání s touto nečekanou překážkou. Kačinská skrytá zídka má přes dva kilometry a nikde jinde v Česku se v takovém rozsahu už neuplatňuje. Před časem se za zhruba dva miliony korun povedlo opravit asi 350 metrů příkopu v pohledové části.

Chotkové z Chotkova a Vojnína

Starý český šlechtický rod původem ze západních Čech. Titul hrabat získali v roce 1723. V 18. a 19. století zastávali Chotkové nejvyšší úřady v Čechách i ve správě habsburské monarchie ve Vídni. V Praze připomíná činnost nejvyššího purkrabího Karla Chotka (1783–1868) Chotkova ulice a Chotkovy sady. Rod se rozvětvil do několika linií. Chotkové nechali postavit několik rodových sídel. Ty jsou dnes významnými architektonickými památkami různých stavebních slohů - barokní Veltrusy, empírová Kačina a novorenesanční Velké Březno. Středoevropského významu dosáhly aktivity Chotků v budování zámeckých parků (Veltrusy, Kačina, Dolná Krupá). Naposledy jméno rodu zviditelnila Žofie Chotková - manželka následníka trůnu Františka Ferdinanda. Spolu s ním zahynula při atentátu v Sarajevu v roce 1914.

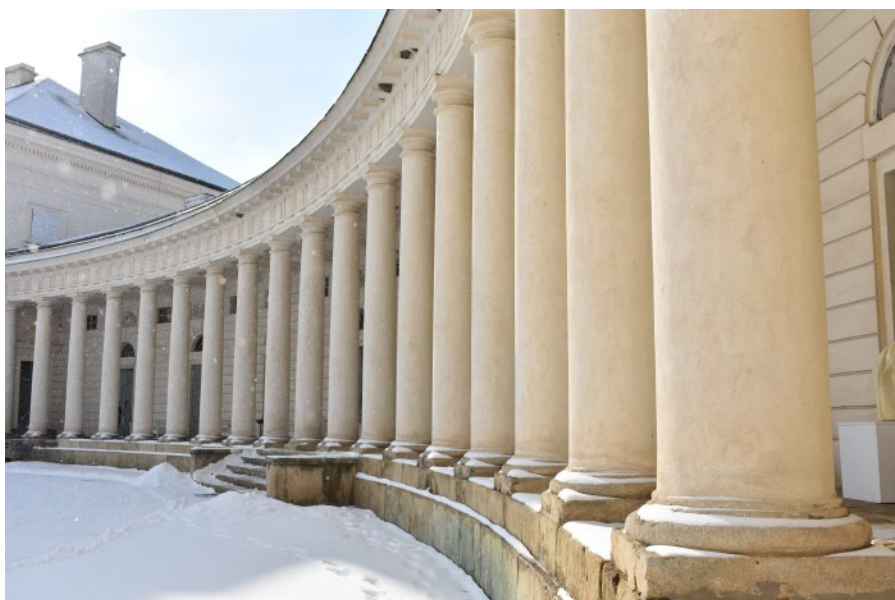

Foto: Lucie Vostalová / Radek Čermák

FOND V ČÍSLECH

připravila: Anežka Zemanová

12

Od začátku ledna do poloviny února vyplatil SZIF na dotacích přes 12 miliard korun.

Portál Farmáře navštívilo za jmenované období bezmála 609 tisíc uživatelů.

609

1,8

Na webových stránkách SZIF jsme v uvedeném intervalu zaznamenali téměř 1 milion 800 tisíc návštěv.

V roce 2020 a za první měsíc letošního roku registrovala infolinka SZIF přes 18 600 kontaktů, ať už e-mailem nebo telefonicky. Nejčastěji se dotazy týkaly Programu rozvoje venkova a Jednotné žádosti.

18 600

7500

7 500 roušek zajistili naši kolegové z Oddělení školních programů a intervenčních opatření pro děti z 50 základních škol zapojených do Školního projektu Ovoce, zelenina a mléko do škol (OZMDŠ). Ochranné pomůcky se k dětem dostaly během prosince a ledna.

Chystáme:

V březnu začne SZIF vydávat rozhodnutí na další opatření Jednotné žádosti – VCS bahnice, kozy; brambory na výrobu škrobu a ovoce s vysokou a velmi vysokou pracností; některá další opatření v rámci AEKO a Dobré životní podmínky zvířat (welfare).